

שופטים (278)

מסיני אף מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש רק דאסמכוה
על קרא. *ספר "להתעורר באהבתך"*

על האדם ללמוד מוסר בתכונות ובנסיגות המיוחדות לו
וְכָתֹב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה..... וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו
(יז. יח. יט)

לא כתוב ולבלתי רום בוי"ו, רק לבלתי בלי וי"ו, הרי
שבא לתת טעם למה שכתב מראש בציווי כתיבת משנה
התורה למלך, והביאור היות ואימתו של מלך מוטלת על
כולם, מצבו מביאו לידי סכנה של רום הלב תמידי, לכך
כדי להצילו מזה נתנה לו התורה עצה "וְכָתֹב לוֹ אֶת
מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה..... וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו" בדוקא, כי רק
על ידי זה ינצל ובלי שיעשה זאת הוא שרוי חלילה
בסכנה תמידית להכשל בעוון רום הלב. מזה עלינו
ללמוד, הרי לכל אדם יש בטבעו או במעמדו איזו תכונה
או מדה רעה מיוחדת לו, אין עצה ותבונה אחרת, רק
לעמוד כל ימי חייו על המשמר, להשתמש בעצת
התורה: "וְקָרָא בוּ כָּל יְמֵי חַיָּיו", כמו שאמרו (קידושין ל):
"בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין" וביאר רבי
ישראל סלנטר זצ"ל שהכוונה מלבד לימוד התורה
ללמוד דברי חז"ל המיוחדים לו ולתכונותיו.
ספר "לחנך עליון"

תָּמִיד תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ (יח. יג)
אברכים בני תורה התאוננו באזני ה"חפץ חיים",
ששלחו במסחר ידם ואבדו הונם בענין רע, מפני אונאה
ותרמית מצד הסוחרים שהתקשרו אתם בעניני מסחר.
השיב להם ה"חפץ חיים", כתוב בתורה "תָּמִיד תִּהְיֶה
עִם ה' אֱלֹהֶיךָ", כלומר עמו צריך להתהלך בתמימות,
אבל עם בני אדם אל תהיה תמים אלא פקח עיניך
ותתבונן היטב. כיון שהתרגלו בלמדם בישיבה ללכת
בתמימות עם ה', טעו וחשבו שאפשר גם להתהלך עם
בני אדם בתמימות. והוסיף, כן נהג יעקב אבינו שהתורה
מכנהו "איש תם", אבל בעניני לבן התנהג בהתחכמות
והתבוננות. *ספר "גידיל תורה"*

נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עֵין בְּעֵין (יט. כא)
בפרשת משפטים במזיק את חבירו כתוב "עֵין תַּחַת
עֵין", ומדוע כאן כתוב "עֵין בְּעֵין"? ביארו המפרשים,
"תחת" פירושו במקום הדבר הקודם שהיה ואיננו,
כדכתיב: "תחת הבל כי הרגו קין" (בארשית). לכן במזיק
את עין חבירו שהתשלום הוא במקום העין שאיננה,
כתוב "עֵין תַּחַת עֵין", אבל כאן מיירי בעדים זוממים
שזממו להוציא את עינו, אבל למעשה לא הצליחו,

שָׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפָּט צֶדֶק (טז. יח)
מה באה ללמדנו התורה בכך שהוסיפה מילה "תִּתֵּן
לָךְ"? יש לומר: אדם צריך לתת על שערי גופו שהם
ה"עינים, ה"פה", ה"אוזניים", וה"אף", שוטרם, לדעת
מה מותר לו להכניס ומה לא. ה"עינים": אם מותר לראות
או לא. ה"אוזניים": אם מותר לשמוע הדבר אם לא. ה"פה":
האם מותר לדבר או לאכול הדבר או לא. וה"אף": האם
הריח מותר בהריחה או לא. ועוד באה התורה ללמד
לאדם "לך" קודם שאתה שופט ודן את האחר, בדוק
ושפוט ותדע שאתה בסדר, ואחר כך שפוט את חברך,
בלשון חז"ל: "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים".
ועוד כמו שאתה רוצה שידונו אותך, כך תדון את חברך,
לא תקל לעצמך ותחמיר לחברך.

ספר "שולחן אליהו"

וְלֹא תִקֵּים לָךְ מִצְבָּה אֲשֶׁר שָׁנָא ה' אֱלֹהֶיךָ (טז. כב)
שנינו בפרקי אבות: עולם הזה דומה כפרוזדור בפני
עולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין
(פ"ד מט"ז). על האדם לדעת תמיד כי העולם הזה אינו
אלא חולף ועליו לעשות את כל עניני העולם וכל צרכי
הגוף בתור הכנה לעבודת הבורא, לעולם הבא. כמו כן
ידוע כי ההנאות של העולם הזה קרורות "לך" כמו "חצי
לכם" (ביצה). לפיכך אמרה התורה "וְלֹא תִקֵּים לָךְ
מִצְבָּה", אל תעשה ה"לך", היינו את הנאות העולם הזה,
בתור מצבה, דבר יציב וקיים לתמיד, אלא בתור הכנה
לעולם הבא. *ספר "מענינה של תורה" בשם "קדושת לוי"*

לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יְמִין וְשְׂמָאל (יז. יא)
אפילו אומרים לך ימין שהוא שמאל ועל השמאל שהוא
ימין (רש"י)

באה התורה להזהיר בני אדם להיזהר בדברי חז"ל אשר
דרשו במקראי קודש אף אם פשט הכתוב אינו סובל את
הדרש, כמו שדרשו חז"ל על הפסוק "עֵשׂר תַּעֲשֶׂר",
עשר בשביל שתתעשר הנה מילת "תַּעֲשֶׂר" היא בשי"ן
שמאלית ותתעשר היא בשי"ן ימינית, וכן מה שדרשו
חז"ל על הפסוק "וְאִשִּׁימָם בְּרָאשֵׁיכֶם" ואשמם
בראשיתכם, וכן מה שדרשו בתוספתא על הפסוק "וִירָא
יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׂבַר בַּמִּצְרִיִּים", יש סבר וכן "דאגה בלב
איש ישיחה יסיחנה" (יומא עג) ועוד. על זה אמרו חז"ל,
אפילו אומרים לך על ימין שהוא שמאל, כלומר
שתדרוש הפך הכתוב בימין ותדרשו על שמאל תשמע
לדבריהם, כי כל דבריהם כגחלי אש, וענין הדרוש
מקובל הוא אצלם איש מפי איש עד משה רבינו שקיבל

והעין נשארה במקומה, לכן לא כתוב "עין תחת עין", אלא "עין בעין".

ספר "שיח הפרשה"

כשישראל מאוחדים ה' עימם!

פי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם פי ה' אלוקיך עמך וכו'... והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הפהן ודבר אל העם (כ. א. ב.)

בספר "מטה יהודה" באר הפסוקים כדלהלן: "פי תצא למלחמה", נקט הכתוב לשון יחיד, כלומר כאשר תצאו להילחם עם אויביכם, אם תהיו כולכם מאוחדים וקשורים יחד באחדות גמורה, כאיש אחד, אז אפילו אם יעמוד מולם "סוס ורכב עם רב ממך", מחנה גדול מאוד, אף על פי כן "לא תירא מהם", אין לך ממה לחשוש ולירא, שכן "ה' אלוקיך עמך המעלך מארץ מצרים", הקב"ה הוציאך מארץ מצרים בניסים ובנפלאות, וכן תנצח גם אויבים אלו לא בגבורתיך אלא בניסים, כי בשעה שכלל ישראל מאוחדים, כל כלי יוצר עליהם לא יצליח. אמנם, ממשיך הכתוב ואומר: "והיה כקרבכם אל המלחמה" "כקרבכם" לשון רבים, כלומר שיהיה ביניכם פרוד הלבבות וכל אחד בפני עצמו, אז כבר נחוץ שיגש "הפהן ודבר אל העם" דברי כבושין ומוסר על שאין האחדות שולטת בהם.

ספר "ומתוך האור"

עבירות שבידו

מי האיש הירא ורף הלבב (כ. ב.)

רבי יוסי הגלילי אומר "הירא ורף הלבב", זהו המתיירא מן העבירות שבידו (טוטה מד.). לכאורה תיבת "שבידו" היא כשפת יתר, די לומר "הירא מן העבירות" ותו לא? ב"לקוטי המאירי" כתב דייק לומר "בידו" לומר דוקא עבירות ש"בידו" כגון גזל והונאת חוזר מעורכי המלחמה, אבל בעבירות שבין אדם למקום לא, דאי מתיירא מהעבירות כבר הרהר בתשובה בלבו ונחשב כבר לצדיק גמור, כמו שאמרו חז"ל (קידושין מט.) שהרהור תשובה מחשיב את האדם לצדיק גמור. ה"בן יהודע", ביאר באופן נוסף: ידוע שהחוטא נרשמים עוונותיו בשרטוטים שבידו ומצחו. ובאותו יום שחטא ממש אין הרושם ניכר, רק אם לא עשה תשובה ביום ההוא, אז יהיה ניכר רושם העבירות בידו ובמצחו, יד שיעשה תשובה. לזה אמר "המתיירא מעבירות שבידו", רצונו לומר שעדיין רושם שלהם ניכר בידו כיון שלא שב.

ספר "אוצרות התורה"

והיה העיר הקרבה אל התל (כ. א. ג.)

תבת "קרבה" נכתבה כאן חסר. ואילו בפרשת אמור (כ. א.) כתוב: "ולאחתו התבולה הקרבה אליו", תיבת קרובה מלא ו'. ונראה הטעם נכון בזה: איתא בגמרא (ב"ב כג. ב.): שאם צריכים להביא עגלה ערופה, העיר הגדולה שנמצאת קרוב מביאה עגלה ערופה, ואפילו

שיש עיר קטנה הקרובה, (הטעם כי עיר הגדולה זו הכי קרובה בגדלה (מאירי)). לפי זה מובן, בפרשתנו נכתב הקרבה חסר, כי אין העיר הקרובה ממש מביא עגלה ערופה, אלא העיר הגדולה הקרובה, אבל בפרשת אמור, שם הכוונה אחותו ממש, שהכי קרובה אליו.

ספר "שבענו מטובך" מאת רב קניבסקי זצ"ל

הלכה: איסורי שביעית שלא נאסרו לשלוחי בית דין
איסורים שונים שנאמרו בשביעית בעיסוק ביבולים או בשיווק הפירות, לא נאסרו לשלוחי בית דין לצורך הציבור כגון: אין צריך לשנות מדרך הקצירה או הבצירה. אפשר לקצור או לבצור בכל כמות שהוא, ולחלק לכל אחד אף יותר ממה שמותר לאדם להביא לביתו מן ההפקר. אין בחלוקת הפירות משום איסור סחורה לכן: מותר לחלקם באריזה כשאר שנים, מותר לחלקם במידה, מניין ומשקל, הכסף הנגבה על ידי בית דין אינו נתפס בקדושת שביעית, כי התשלום אינו תמורת עצם הפירות אלא השתתפות בהוצאות בית דין, ולכן אין צריך לקנותם בהבלעה או בהקפה.

ספר "פירות שביעית"

פתגם: אדם מאמין בעצמו כשמאמינים בו ספר "שמחלה"

חקירה: מוחק בשבת

המלאכה היא הסרת האותיות, או יצירת האפשרות לכתוב מחדש (פרי משה שבת כה-ב, מי טל מוחק א) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: שהות מספקת:

ערב יום כיפור ראו לעם הארץ שמתפלל שמונה עשרה מכה על חטא בשתי ידי. אחרי התפילה שאלוהו: לשם מה בשתי הידים? הסביר הלה: קצת איחורתי לבוא, וכדי שלא לפגור אחרי הציבור ולסיים יחד עמו, נזקקתי לשתי ידים. ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף נו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלל קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, סשא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וים בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה, הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת, אליהו בן זהרה, ג'ולי יעל, שלמה בן מוח, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'ירלי בן ג'ולייט אסתר.

